

Bevarandeplan för Natura 2000-området Högelycke Gammelskog

Enligt 17 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Områdeskod: SE0330229

Områdestyp/status: Området är antaget av regeringen enligt habitatdirektivet i januari 2002

Areal: 1,5 ha

Kommun: Nybro

Ägareförhållanden: Svenska kyrkan

Bevarandeplan fastställd av Länsstyrelsen: 2005-12-15

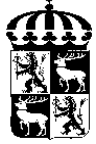
Bevarandesyfte: Att bevara naturtypen västlig taiga med dess dynamiska processer samt typiska växt- och djurarter.

Ingående naturtyper enligt habitatdirektivet

9010 *Västlig taiga 1,5 ha

*Bevarandet av naturtypen bedöms vara av hög prioritet inom EU

Beskrivning av området

Området är småkuperat och bevuxet med en ca 330 år gammal tallskog på relativt mager mark. Ett tiotal grova torrakor och tallar med bohål finns spridda i beståndet. Det är framför allt på grund av den höga åldern som Högelycke Gammelskog är intressant. Tall, äldre än 300 år, finns ytterst sällan i bestånd i regionen. Normalt finns gammelträden endast kvar som enstaka överståndare. Området har ett urskogsliknande utseende med riklig förekomst av hålträdd. Skogen är sannolikt uppkommen efter skogsbrand. Under tallarna finns ett glest skikt yngre gran. Marken är blockig, bevuxen med lingon, blåbär, renlav och fönsterlav.

Högelycke Gammelskog är intressant för allmänheten. Området har även allmänekologisk betydelse, med rikt växt- och djurliv, och har förutsättningar att hysa krävande arter knutna till främst gammal tall.

Området är frivilligt avsatt och syftet med kyrkoreservatet är att bevara och utveckla områdets värden som biotop för ovanliga och krävande arter, knutna till främst gammal tall samt att göra området tillgängligt för allmänheten och informera om dess naturvärden.

Bevarandemål

Det övergripande syftet med Natura 2000-området är att ingående livsmiljöer och arter skall ha en gynnsam bevarandestatus. För naturtyperna innebär detta att utbredningsområden bevaras, att viktiga strukturer och funktioner bibehålls. Typiska arter ska också förekomma i livskraftiga populationer som bekräftelse på ett intakt ekologiskt system. För att garantera att gynnsam bevarandestatus råder, har ett antal bevarandemål definierats för varje livsmiljö och art. Observera att dessa bevarandemål inte är fastlagda. På grund av kunskapsbrist saknas ibland möjlighet att fastställa specifika värden. Dessa är i sådant fall ersatta med kryss. Målen kan också komma att förändras under arbetets gång med bevarandeplanerna och kommer i vissa fall att fastställas först efter den basinventering som kommer att ske 2005-2007.

9010 Västlig taiga

Areal

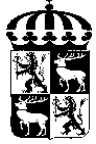
- Arealen västlig taiga är minst 1,5 hektar.
- I västlig taiga är arealen tallskog (där tall utgör mer än 70% av virkesförrådet) minst XX hektar.

Struktur och funktion

- Naturliga bränder sker i landskapet utanför N2000-objektet på minst X % av skogsarealen.
- Relationen död ved/levande ved är minst 1/5.
- Lövträdsandelen i granskogarna är minst 20 %. Lövträdsarterna sälg, rönn och asp förekommer med minst 10 %. Icke inhemska trädslag (t.ex. contortatall) saknas.
- Sumpskogarna har en ostörd hydrologi.

Typiska arter

- Minst 2 av de luftföroreningskänsliga typiska lavararterna (xxx) förekommer i minst 70 % av provytorna.
- Minst 3 av de typiska kärlväxtarterna (xxx) förekommer i minst 25% av provytorna.

- I området bibehålls eller ökar förekomsten av typiska fågelarter (t ex stjärtmes, spillkråka, större korsnäbb, nötkråka, svartmes, tofsmes, tallita). Hackspettsspår finns i oförändrad omfattning enligt riksinventeringen av skog (RIS).

Beskrivning av naturtyp

9010 Västlig taiga

Naturtypen 9010 förekommer i boreal-boreonemoral zon på torr-blöt och näringsfattig-näringsrik mark. Enstaka områden finns i kontinental region. Trädskiktets krontäckningsgrad är 30-100% och utgörs av inhemska barrträd och triviala lövträd, dock inte fjällbjörk. Död ved i form av lågor och torrakor utgör ett viktigt inslag i naturtypen och är en förutsättning för många svampar, skalbaggar mm.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

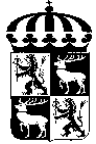
Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus anger vad som gynnar Natura 2000-områdets naturvärden och vad som kan komma att krävas för att värdena skall kunna bestå under lång tid framöver. Se också beskrivningar för naturtypen.

- Skoglig kontinuitet. En viktig förutsättning är en kontinuitet av träd där det har skapats en naturlig åldersdifferentiering och artsammansättning.
- Naturlig dynamik. Naturvärdena utvecklas i huvudsak genom naturlig dynamik, vilket omfattar störningar, t.ex. stormfällningar, översvämningar och brand.
- Förekomst av substrat i form av exempelvis död ved och grova barkstrukturer är en förutsättning för epifytiska lavar och svampar knutna till naturtypen, samt även för vedlevande insekter.
- Brandrefugiala miljöer, t.ex. fuktigare granskogar, sumpskogar, raviner etc, förutsätter en buffertzona mot hyggen.
- Ostörd hydrologi i fr.a sumpskogsmiljöer, samt i angränsande myrmark (s.k. skogs/myrmosaiker)
- Populationerna hos de typiska arterna i naturtypen får inte minska påtagligt.

Vad kan påverka Natura 2000-området negativt?

Observera att detta endast är några exempel på faktorer som kan skada områdets värden. Att en verksamhet är listad som ett tänkbart problem innebär inte att den är förbjuden. Vissa av verksamheterna kan omfattas av den tillståndsplikt som gäller om det finns risk för betydande påverkan på miljön i Natura 2000-området. I andra fall är inte tillståndsplikten aktuell men behov kommer att finnas att följa upp det specifika problemet. För att få närmare besked om vad som gäller i ett enskilt fall kan det vara lämpligt att ta kontakt med berörd tillsynsmyndighet som är Länsstyrelsen eller vid skogsbruksåtgärder Skogsvårdsstyrelsen.

Följer man som enskild de allmänna hänsynsregler som läggs fast i vår lagstiftning (t.ex. miljöbalken och skogsvårdslagen) så har man fullgjort även sina grundläggande krav på hänsyn till Natura 2000-området.

Verksamheter och företeelser som generellt kan påverka naturtyperna och arterna negativt

- Rationella skogsbruksåtgärder inom och intill Natura 2000-området.
- Brist på bränder ger minskad mängd nybränd ved och mark, vilket påverkar många brandberoende arter negativt samt kan ge en tillväxt av humuslagret med efterföljande vegetationsförändringar.
- Exploatering för samhällsbyggande av olika former och andra anläggningar.

Bevarandeåtgärder med tidplan

Gällande regler:

- Enligt 7 kap 28 a § miljöbalken krävs tillstånd för att bedriva verksamhet eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd krävs inte för åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötsel och naturvårdsförvaltning av området.
- Natura 2000-området är ett kyrkoreservat (avsättningen beslutades 1999-08-19). Kyrkoreservat bildas av kyrkan på kyrkans egen mark. Reservatsbildningen innebär att kyrkan gör ett frivilligt åtagande att sköta marken enligt skötselplan. Allemansrätten påverkas inte av att området är avsatt som kyrkoreservat.

Förslag till bevarandeåtgärder för Högelycke- Gammelskog:

- Fri utveckling i större delen av området. Skötselåtgärder som efterliknar naturlig brandpåverkan kan ske.
- Enligt reservatets sköselföreskrifter ska angränsande bestånd inte slutavverkas ända fram till reservatsgränsen (=gränsen för Natura 2000-området), utan en buffertzona, skyddskappa, med mjuk övergång ska lämnas.

Nuvarande bevarandestatus

Inväntar basinventeringen.

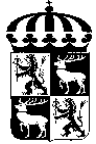
Uppföljning av bevarandemål

Areal

- Uppföljning av areal och utbredning av habitatet sker genom fältbesök vart 24:e år, samt vid exploatering och förändring av yta.
- Areal och utbredning av lövrik barrnatturskog, lövbrännor och andra löv-dominerande taigatyper inom skyddade områden kontrolleras vid rikskogsinventeringen av skog (RIS) vart 5:e år och med infraröd flygbildstolkning (IRF) vart 24:e år.
- Areal och utbredning för tallskog undersöks vid RIS vart 5:e år och med IRF vart 24:e år.

Struktur och funktion

- Frekvensen av naturliga bränder utanför N2000-objektet inventeras objektvis vart 12:e år.
- Relationen död ved/levande ved undersöks vid RIS vart 5:e år.
- Artsammansättningen inhemska träd, och förekomsten av sälg, rönn och asp inventeras vart 5:e år vid RIS.

- Andelen förnygring av tall efter brand undersöks 18 år efter brandtillfälle.
- Hydrologin i sumpskogarna undersöks vart 5:e år vid RIS samt efter utförd restaureringåtgärd.

Typiska arter

- Förekomsten/ökningen av typiska kärlväxter, mossor och fågelarter inventeras vart 5:e år.
- Förekomsten och täckningen av luftföroreningskänsliga typiska lavararter (xxx) undersöks vart 5:e år vid RIS och vid Nationell Inventering av Landskapet i Sverige (NILS).
- Förekomsten av typiska fågelarter inventeras vart 5:e år.

Inväntar för övrigt uppföljningsprogrammet.

Referenser

ArtDatabanken. Faktablad för rödlistade arter. www.artdata.slu.se

Forslund, M (red). 1997. *Natur i Östra Småland. Naturvårdsprogram för Kalmar län*. Länsstyrelsen i Kalmar län. Länsstyrelsen i Kalmar län. *Naturvårdens riksintressen, Kalmar läns fastland*. Meddelande 1989:06. Uppdaterade versioner finns på Länsstyrelsens hemsida: www.h.lst.se

Löfroth, M m.fl. 1997. *Svenska naturtyper i det europeiska nätverket Natura 2000*. Naturvårdsverket.

Naturvårdsverket. Art- och naturtypsvisa vägledning för Natura 2000. Naturvårdsverkets hemsida: www.naturvardsverket.se (länka vidare till Natur och naturvård, Natura 2000)

Naturvårdsverket. Sveriges Natura 2000-områden. Naturvårdsverkets hemsida: www.naturvardsverket.se/natura2000

Naturvårdsverket, 1996. *Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet*. Stockholm.

Nyckelbiotopsinventeringen finns på Skogsvårdsstyrelsens hemsida: www.svo.se klicka på Skogens pärlor.

Sumpskogsinventeringen finns på Skogsvårdsstyrelsens hemsida: www.svo.se klicka på Skogens pärlor.

Opublicerade källor

Växjö stift, 1999, sammanträdesprotokoll angående inrättandet av kyrkoreservatet Högelycke Gammelskog.